

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/154/2022
Identifikačné číslo spisu:	6121349083
Dátum vydania rozhodnutia:	27.02.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Radoslav Svitana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6121349083.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Prievozská 2, 821 09 Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 35 724 803, zastúpenému: Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Prievozská 2, 821 09 Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 53 255 739, proti žalovanej: Z. M.Š. Ď., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M. XXXX/XX, XXX XX O., o zaplatenie 2 100,- eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 9Csp/104/2021, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 12. mája 2022 č. k. 12CoCsp/6/2022-167 takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 12. mája 2022 č. k. 12CoCsp/6/2022-167 a rozsudok Okresného súdu Prešov zo dňa 25. novembra 2021 č. k. 9Csp/104/2021-139 z r u š u j e a v e c v r a c i a Okresnému súde Prešov na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 25. novembra 2021 č. k. 9Csp/104/2021-139 zamietol žalobu a nepriznal žalovanej nárok na náhradu trov konania. Rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a § 251, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Z predložených listín zistil, že medzi Č., Q..A.. ako veriteľom a žalovanou ako dlžníkom bola dňa 19.5.2017 uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania bežného účtu. Č., Q..A.. vyzvala žalovanú na jednorazové splatenie jej dlhu a následne dňa 25.8.2020 uzavrela ako postupca so žalobcom ako postupníkom zmluvu o postúpení pohľadávok. Súd prvej inštancie konštatoval, že právne úkony vedúce k zániku právneho vzťahu spotrebiteľ - banka musia byť formulované tak, aby takýto následok bol spotrebiteľovi bez pochybností zrejmý. Uviedol, že výzve podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách nezodpovedá akákoľvek upomienka na zaplatenie dlžnej sumy, keďže výzva musí byť urobená až po splatnosti celej pohľadávky, ktorá má byť predmetom postúpenia, čomu nezodpovedá upomienka o omeškaní splátky a výzva v súvislosti s predčasným zosplatnením dlhu mala zameranie práve iba na tento následok a obsahovala upozornenie o vymáhaní pohľadávky v prípade jej nezaplatenia cestou súdu alebo prostredníctvom externej spoločnosti, teda ani banka tento úkon nechápala ako úkon podmieňujúci postúpenie jej pohľadávky. Keďže žalobca uplatnenú pohľadávku platne nenadobudol, pretože nepreukázal výzvu v zmysle uvedených požiadaviek, súd prvej inštancie žalobu zamietol pre nedostatok

aktívnej vecnej legitímácie žalobcu.

2. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) rozsudkom z 12. mája 2022 č. k. 12CoCsp/6/2022-167 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a stranám sporu nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení okrem iného konštatoval, že zákon o bankách predstavuje lex specialis vo vzťahu k Občianskemu zákonníku, ktorý sprísňuje pravidlá pri postupovaní pohľadávok z bánk na iné subjekty. V zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách môže byť predmetom postúpenia iba pohľadávka alebo jej časť, ktorá je už (i) splatnou, a to za predpokladu predchádzajúcej (ii) písomnej výzvy po tom, čo bol klient banky (iii) nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Žalobca však nepredložil dôkaz o tom, že doručil žalovanej písomnú výzvu, ktorá spĺňa vymedzené kritériá. Žalobca síce v odvolaní poukázal na písomné vyhotovenie výziev, ktorými bola žalovaná vyzvaná na úhradu dlžnej sumy, resp. bola vyhlásená predčasná splatnosť úveru, pričom zároveň predložil aj podací hárok, z ktorého má byť zrejme doručovanie tejto výzvy žalovanej, odvolací súd však poukázal na to, že touto výzvou došlo k vyhláseniu predčasnej splatnosti pohľadávky, pričom žalovaná bola zároveň vyzvaná na úhradu dlžnej sumy v stanovenej lehote, uvedená výzva však neobsahovala oznámenie v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách, teda o možnosti túto postúpiť na tretí subjekt, pričom takáto výzva má byť dlžníkovi adresovaná po tom, čo je nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní.

2.1. Podľa odvolacieho súdu vzhľadom na to, že žalobca, resp. jeho právny predchodca nijakým spôsobom nepreukázal ani len samotné vyhotovenie tejto výzvy, nemohlo dôjsť ani k jej reálnemu doručeniu, preto možno konštatovať, že uvedená obligatórna podmienka pre platné postúpenie bankovej pohľadávky v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách nebola splnená. Preto odvolací súd konštatoval, že predmetná pohľadávka nebola zo strany právneho predchodcu žalobcu platne postúpená a to má za následok nedostatok aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobcu. K námietke žalobcu, že žalovaná v konaní nerozporovala ním tvrdené skutočnosti, odvolací súd uviedol, že skutočnosť, že žalobca v konaní na súde prvej inštancie uviedol svoje tvrdenia a predložil dôkazy, nezabavila súd prvej inštancie povinnosti preskúmať spotrebiteľskú zmluvu ex offio, teda či táto neobsahuje prípadne aj neprijateľné zmluvné podmienky, ako aj to, či pre postúpenie pohľadávky boli splnené zákonom predpísané podmienky.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“). Navrhol, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu ako aj rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) resp. písm. b) CSP. Uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, a to výkladu § 92 ods. 8 zákona o bankách v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o postúpení pohľadávok medzi Č., Q..A. a žalobcom (t. j. 4.9.2020) v otázke, či písomná výzva banky alebo pobočky zahraničnej banky klientovi musí pre splnenie podmienok v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách obsahovať osobitné obsahové náležitosti. K tomu odkázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 27.1.2022 sp. zn. 8Cdo/169/2020, rozsudok najvyššieho súdu z 28.3.2018 sp. zn. 7Cdo/26/2017, rozsudok najvyššieho súdu z 24.4.2018 sp. zn. 1Cdo/147/2017 (publikovaný v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako R 60/2018), uznesenie najvyššieho súdu z 20.11.2019 sp. zn. 1Obdo/92/2018 a rozsudok najvyššieho súdu z 22.2.2022 sp. zn. 9Cdo/79/2021. Pre prípad, že by sa dovolací súd nestotožnil s jeho názorom o prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, uviedol, že dovolanie podáva aj podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP s tou istou právnou otázkou, doplnenou o nadväznú právnú otázku, či je možné za kvalifikovanú výzvu banky alebo pobočky zahraničnej banky voči svojmu klientovi považovať podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách akúkoľvek písomnú výzvu k úhrade čo i len časti jeho omeškaného peňažného záväzku alebo táto písomná výzva musí obsahovať aj osobitné obsahové náležitosti okrem upozornenia dlžníka na jeho omeškanie s úhradou jeho peňažného záväzku.

3.1. Podľa dovolateľa bolo v konaní preukázané, že žalovaná bola postupcom opakovane vyzvaná na úhradu svojho omeškaného peňažného záväzku, a to okrem iného výzvami na zaplatenie zo dňa 9.10.2018, 17.10.2018 a 2.11.2018, výzvou zo dňa 19.12.2018 (označenou ako „Posledná výzva na úhradu pohľadávky“) a výzvou zo dňa 2.2.2019 (označenou ako „Oznámenie o vyhlásení predčasnej

splatnosti úveru“), kedy postupca vyhlásil celý úver za splatný a vyzval žalovanú na zaplatenie celého dlhu vo výške 2 295,76 eur s príslušenstvom. Bolo tiež preukázané, že žalovaná bola v omeškaní so splnením svojho peňažného záväzku voči postupcovi nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní (žalovaná bola v nepretržitom omeškaní najneskôr od 2.2.2019, kedy postupca vyhlásil predčasnú splatnosť úveru, pričom k postúpeniu pohľadávky došlo až dňa 4.9.2020). Podľa dovolateľa postupca nebol v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách povinný žalovanú výslovne upozorniť na skutočnosť, že môže v prípade splnenia zákonných podmienok postúpiť pohľadávku na tretiu osobu, nakoľko z dikcie citovaného ustanovenia takáto povinnosť banke nevyplyva. Z uvedeného ustanovenia nemožno nijakým spôsobom vyvodiť, že by písomná výzva banky dlžníkovi na úhradu jeho záväzku mala obsahovať nejaké ďalšie špecifické náležitosti okrem dvoch zákonných podmienok, ktoré boli v predmetnom konaní splnené, a to vyzvať dlžníka na splnenie čo len časti jeho peňažného záväzku a nepretržite dlhšie ako 90 dní trvajúce omeškanie dlžníka so splnením čo len časti peňažného záväzku.

3.2. Dovolateľ ďalej uviedol, že žiadne jeho skutkové tvrdenie, ako ani predložené dôkazy žalovaná kvalifikovane nepoprela a že preukázal doručovanie výziev zo dňa 19.12.2018 a 2.2.2019 aj doručenkami, ktoré predložil už okresnému súdu. V tejto súvislosti poukázal aj na nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý v odôvodnení rozsudku odkázal na podací hárok, „z ktorého má byť zrejme doručovanie tejto výzvy žalovanej“, čo však žalobca nikdy netvrdil, práve naopak, k výzvam zo dňa 19.12.2018 a 2.2.2019 pripojil doručanky, ktoré preukazujú doručenie relevantných výziev žalovanej. Pokiaľ súdy vykladali ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách takým spôsobom, že písomnej výzve banky klientovi pripisovali osobitné náležitosti, ktoré z tohto zákonného ustanovenia v žiadnom možnom výklade nevyplyvali (v dôsledku čoho nepovažovali žiadnu výzvu k úhrade omeškaného dlhu za výzvu podľa predmetného ustanovenia), potom podľa názoru dovolateľa rozsudky oboch súdov vychádzali z nesprávneho právneho posúdenia veci. Keďže jeho právny predchodca písomne upozornil (dokonca viackrát) žalovanú na jej peňažný záväzok, pričom žalovaná bola i napriek týmto výzvam nepretržite v omeškaní po dobu dlhšiu ako 90 dní, považuje dovolateľ podmienku písomnej výzvy v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách za splnenú. Dotváranie práva odvolacím súdom, v danom prípade dopĺňaním osobitných náležitostí výzvy, považuje dovolateľ za neprípustné a neudržateľné (contra legem).

4. Žalovaná sa k dovolaniu žalobcu nevyjadřila.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je prípustné a dôvodné, preto bolo potrebné rozsudok odvolacieho súdu zrušiť (§ 449 ods. 1 CSP). Keďže dôvody nesprávnosti rozhodnutia sa vzťahujú aj na rozsudok súdu prvej inštancie a nápravu nie je možné dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu, bolo potrebné zrušiť aj rozsudok súdu prvej inštancie (§ 449 ods. 2 CSP) a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k

vade uvedenej v tomto ustanovení (ods. 1). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

9. Keďže dovolateľ v odôvodnení dovolania stručne naznačil nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu (čo by za určitých podmienok mohlo predstavovať porušenie práva na spravodlivý proces), pričom však výslovne neuplatnil dovolací dôvod podľa § 431 v spojení s § 420 písm. f) CSP, dovolací súd poukazuje na to, že ak by vyvodil prípustnosť dovolania z § 420 písm. f) CSP napriek tomu, že dovolateľ v dovolaní explicitne uplatnil dovolacie dôvody výlučne podľa § 421 ods. 1 CSP, takéto rozhodnutie by vykazovalo znaky svojvoľného rozhodnutia (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 30.9.2021 sp. zn. II. ÚS 277/2021). K námietke žalobcu, že odvolací súd nesprávne uviedol, že žalobca preukazoval doručovanie výzvy žalovanej podacím hárkom, kým v skutočnosti žalobca predložil k výzvam adresovaným žalovanej doručenky, dovolací súd len stručne uvádza, že vzhľadom na právne posúdenie veci odvolacím súdom (ktorým sa dovolací súd bude zaoberať nižšie) toto konštatovanie nebolo pre rozhodnutie vo veci podstatné, a teda nešlo o takú nesprávnosť v interpretácii tvrdení a dôkazov predložených žalobcom, ktorá by predstavovala znemožnenie uskutočňovania procesných práv žalobcu.

10. Pokiaľ ide o právne posúdenie veci, dovolací dôvod je potrebné vymedziť tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

11. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

12. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že musí ísť o otázkou riešenú odvolacím súdom, a to buď o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine; v tomto prípade zákona o bankách), alebo o procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Nestačí však, že ide o právnu otázku. Musí ísť o takú právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu, i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná (ale rozhodnutie odvolacieho súdu spočívalo na odlišných dôvodoch), nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia.

13. Pre procesnú situáciu, v ktorej § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, má teda mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zafinuje a špecifikuje v dovolaní. Posúdenie prípustnosti dovolania závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom vymedzenej právnej otázky a že sa jedná o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie. V dovolaní, prípustnosť ktorého sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 CSP, musí dovolateľ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, vysvetliť, v čom je riešenie právnej otázky odvolacím súdom nesprávne a uviesť, ako mala byť podľa neho táto otázka správne riešená.

14. Na druhej strane však prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP nie je podmienená tým, aby dovolateľ presne uviedol rozhodnutia dovolacieho súdu, od ktorých sa pri posudzovaní predmetnej právnej otázky odvolací súd odchýlil, prípadne ktoré svedčia o tom, že samotný dovolací súd rozhoduje predmetnú otázku rozdielne. Dovolací súd tu poukazuje na nález z 28. septembra 2023 sp. zn. III. ÚS 7/2023, v ktorom Ústavný súd SR (s odkazom na skorší nález sp. zn. I. ÚS 51/2020) konštatoval, že „najvyšší súd nie je viazaný tým, o ktorý prípad právnej otázky podľa § 421 ods. 1 CSP oprel

prípustnosť dovolania dovolateľ. Dovolanie tak bude prípustné aj vtedy, ak napríklad dovolateľ prípustnosť odôvodnil odklonom od ustálenej praxe najvyššieho súdu, no najvyšší súd zistí, že v skutočnosti nejde o odklon, ale o nejednotnosť takejto praxe.“ V tu posudzovanej veci teda aj keby žalobcom označené rozhodnutia dovolacieho súdu nespĺňali kritériá ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, od ktorej sa odvolací súd odchýlil, je potrebné, aby sa odvolací súd zaoberal dovolateľom nastolenou právnou otázkou ako otázkou, ktorá ešte nebola (ustálene) vyriešená alebo ktorá je dovolacím súdom riešená rozdielne.

15. Žalobca zdôvodnil dovolanie nesprávnym právnym posúdením veci (§ 432 v spojení s § 421 ods. 1 písm. a/ CSP), pričom ako právnú otázku, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, vymedzil otázku, či písomná výzva banky v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách musí okrem upozornenia dlžníka na jeho omeškanie s úhradou jeho peňažného záväzku obsahovať aj iné osobitné obsahové náležitosti. Z obsahu dovolania je zrejmé, že pod „inými osobitnými obsahovými náležitosťami“ mal dovolateľ na mysli - vzhľadom na odôvodnenie napadnutého rozsudku dovolacieho súdu - najmä upozornenie na možnosť postúpenia pohľadávky tretej osobe.

16. Uvedená otázka je otázkou právnou a od jej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, teda boli splnené predpoklady prípustnosti dovolania podľa uvádzacej vety § 421 ods. 1 CSP. Dovolateľ primárne kvalifikoval rozhodnutie odvolacieho súdu ako odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, pričom odkázal na päť rozhodnutí najvyššieho súdu (sp. zn. 8Cdo/169/2020, 7Cdo/26/2017, 1Cdo/147/2017, 1Obdo/92/2018 a 9Cdo/79/2021). V ním odkazovaných rozhodnutiach sa však odvolací súd nezaoberal vyššie nastolenou právnou otázkou.

17. Uzneseniami sp. zn. 8Cdo/169/2020 a sp. zn. 9Cdo/79/2021 najvyšší súd odmietol dovolania z procesných dôvodov, teda dovolateľmi nastolenú právnú otázku vôbec neriešil. V rozsudkoch sp. zn. 7Cdo/26/2017 a sp. zn. 1Cdo/147/2017 (R 60/2018) a následne aj v uznesení sp. zn. 1Obdo/92/2018 najvyšší súd dospel k záveru, že ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách nemá za cieľ len ochranu bankového tajomstva, ale ustanovuje podmienky, za ktoré musia byť splnené pre platné postúpenie pohľadávky banky inej osobe. V prípade, ak by neboli splnené podmienky podľa citovaného ustanovenia pri postúpení bankovej pohľadávky na nebankový subjekt, išlo by o postúpenie v rozpore so zákonom, a teda o neplatný právny úkon v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. V týchto rozhodnutiach teda síce išlo o interpretáciu ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách, avšak z iných aspektov, nie o vymedzenie obsahu výzvy, ktorou je podmienené postúpenie pohľadávky. Samotný dovolateľ si bol zrejme vedomý, že citované rozhodnutia najvyššieho súdu nepredstavujú vo vzťahu k ním nastolenej právnej otázke ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, keď sám v dovolaní priznal, že ním citované rozhodnutia riešili iné právne otázky, a preto alternatívne uviedol ako dôvod prípustnosti dovolania aj ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

18. Dovolací súd však považuje za potrebné poukázať na uznesenie najvyššieho súdu z 27. septembra 2023 sp. zn. 9Cdo/165/2022, v ktorom najvyšší súd riešil práve otázku nastolenú dovolateľom v tu posudzovanej veci a uviedol, že „niet žiadneho dôvodu [...] vyžadovať, aby výzva banky adresovaná dlžníkovi v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách obsahovala ďalšie, osobitné náležitosti než tie explicitne vyjadrené, [...] a to a) preukázateľné zaslanie písomnej výzvy banky dlžníkovi (v omeškaní) a b) dlžníkovu následné nepretržité omeškanie dlhšie ako 90 dní. Z predmetného ustanovenia však pri použití žiadnej z výkladových metód nevyplýva povinnosť banky osobitne oznámiť klientovi možnosť postúpenia čo i len časti pohľadávky banky na tretiu (nebankovú) osobu. Banka nie je povinná osobitne upozorňovať resp. informovať klienta/dlžníka na skutočnosť, že po márnom uplynutí lehoty na zaplatenie dlhu bude oprávnená postúpiť pohľadávku na inú osobu. Z výzvy na zaplatenie nemusí výslovne vyplývať, že ak dlžník sumu neuhradí, veriteľ pristúpi k postúpeniu pohľadávky, musí z nej však byť bez akýchkoľvek pochybností zrejmá konkrétna špecifikácia pohľadávky, ktorú má dlžník uhradiť.“ V uznesení z 27. septembra 2023 sp. zn. 9Cdo/165/2022 tiež najvyšší súd (s odkazom na predchádzajúce rozhodnutie sp. zn. 7Cdo/191/2021) uviedol, že „za výzvu na plnenie pred postúpením podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách možno považovať aj oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti, ak jeho obsahom je výzva dlžníkovi na zaplatenie pohľadávky“.

19. Dovolací súd v tejto súvislosti odkazuje na predchádzajúce rozhodnutia, obsahujúce výklad o ustálenej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu, v zmysle ktorých do tohto pojmu možno zaradiť aj prax vyjadrenú v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnil, prípadne tieto názory akceptovali a vecne na ne nadviazali (rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/6/2017, 3Cdo/158/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 6Cdo/21/2017, 6Cdo/129/2017, 8Cdo/33/2017). Keďže však uznesenie z 27. septembra 2023 sp. zn. 9Cdo/165/2022 v čase vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu v tu posudzovanej veci a v čase podania dovolania ešte neexistovalo, pričom aj v súčasnosti ide zatiaľ o jednotlivé uznesenie bez ďalších naň nadväzujúcich rozhodnutí, dovolací súd prípustnosť dovolania posudzoval podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

20. V tu posudzovanej veci dovolací súd nevidí dôvod odchýliť sa od záverov uznesenia z 27. septembra 2023 sp. zn. 9Cdo/165/2022 prezentovaných vyššie (v bode 18 tohto odôvodnenia). Na doplnenie je možné uviesť, že ak by zákonodarcu chcel uložiť banke povinnosť vo výzve podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách upozorniť na možnosť postúpenia pohľadávky, bol by to v citovanom ustanovení výslovne uviedol podobne ako je v ustanovení § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka výslovne formulovaná požiadavka, aby veriteľ pred predčasným zosplatnením pohľadávky upozornil spotrebiteľa na uplatnenie tohto práva. Ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách takéto upozornenie nevyžaduje. Potreba chrániť spotrebiteľa ako slabšiu stranu zmluvného vzťahu zodpovedá aj taká výzva na zaplatenie pohľadávky, v ktorej nie je uvedené upozornenie na možnosť jej postúpenia. Aj z takejto výzvy (ak mu bola riadne doručená) sa spotrebiteľ má možnosť dozvedieť o tom, že veriteľ voči nemu eviduje nezaplatenú splatnú pohľadávku, čo mu dáva možnosť na túto situáciu primerane reagovať. Zákon v žiadnom ustanovení nevylučuje spojenie dvoch právnych úkonov do jednej listiny, preto nemožno neakceptovať riadne doručení výzvu na zaplatenie dlhu len preto, že táto výzva bola spojená s vyhlásením predčasnej splatnosti pohľadávky.

21. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že nie je možné považovať za správny právny názor odvolacieho súdu, že vo výzve podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách musí banka klienta upozorniť na možnosť postúpiť pohľadávku na tretí subjekt a že výzvu, ktorá je spojená s vyhlásením predčasnej splatnosti pohľadávky, nemožno považovať za výzvu podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách. Z toho vyplýva, že dovolaním napadnutý rozsudok spočíval na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP), preto bolo dovolanie nielen prípustné, ale aj dôvodné a dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP). Keďže dôvody zrušenia (nesprávne právne posúdenie a v dôsledku toho nedostatočné vykonanie a vyhodnotenie dôkazov - vid' nižšie) sa týkali aj rozsudku súdu prvej inštancie, dovolací súd s prihliadnutím na zásadu hospodárnosti a rýchlosti konania (čl. 17 Základných princípov CSP) konštatuje, že nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu. Preto dovolací súd podľa § 449 ods. 2 CSP zrušil aj rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

22. V ďalšom konaní súd prvej inštancie, viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP), opätovne posúdi otázku, či žalobca preukázal splnenie podmienok podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách (porov. rozsudok najvyššieho súdu z 27. októbra 2021 sp. zn. 4Cdo/162/2020 - R 6/2022), pričom vezme do úvahy a vyhodnotí výzvy a doručenky predložené žalobcom (z ktorých vyplýva, že zásielky sa právnomu predchodcovi žalobcu vrátili ako neprevzaté v odbernej lehote), a to aj s ohľadom na právnu vetu z rozsudku najvyššieho súdu z 15. decembra 2020 sp. zn. 5Cdo/36/2020 (R 4/2021). Následne vyhodnotí, či bolo preukázané platné postúpenie pohľadávky voči žalovanej z pôvodného veriteľa na žalobcu a podľa toho posúdi aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie rozhodne znova o trovách pôvodného konania a rozhodne aj o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.